

Буряк Ігор

*ад'юнкт докторантури та ад'юнктури
Національна академія Національної гвардії України
<https://orcid.org/0009-0008-9533-7445>*

Белай Сергій

*доктор наук з державного управління, професор,
Національна академія Національної гвардії України
<https://orcid.org/0000-0002-0841-9522>*

Модель удосконаленої системи підготовки офіцерського складу Національної гвардії України

Анотація. У статті проведено аналіз сучасних вимог до освіти та підвищення кваліфікації офіцерського складу Національної гвардії України (НГУ) в умовах воєнного стану та реформування сектору безпеки і оборони. Висвітлено нормативно-правову базу, зокрема положення Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу», які передбачають можливість присвоєння офіцерських звань без наявності ступеня «бакалавра», але з обов'язковим подальшим здобуттям освіти. Здійснено порівняльний аналіз із британською системою підготовки офіцерів (Royal Military Academy Sandhurst, Reserve Officers' Training Corps), що дало змогу визначити ключові відмінності у тривалості підготовки, вимогах до відбору та формування лідерських компетентностей. Запропоновано модель удосконалення системи здобуття освітніх ступенів «бакалавр» і «магістр» для офіцерів НГУ. У висновках підкреслено доцільність упровадження механізмів безперервної освіти, спрямованих на підвищення ефективності діяльності НГУ та забезпечення кар'єрного розвитку особового складу.

Ключові слова: Національна гвардія України; офіцерський склад; військова освіта; стандарти НАТО; воєнний стан; L-курси; британська система підготовки; Reserve Officers' Training Corps; професійні компетентності.

Актуальність теми дослідження. Сучасні виклики, пов'язані з війною та трансформацією сектору безпеки і оборони України, актуалізують питання підготовки офіцерського складу. НГУ функціонує як військово-правоохоронний орган із широким колом завдань, що охоплюють підтримання громадського порядку та забезпечення громадської безпеки в мирний час, а також виконання оборонних функцій у період воєнного стану. Крім того, НГУ здійснює протидію тероризму, незаконним збройним формуванням і організованій злочинності, охорону стратегічних об'єктів і державного кордону, а також бере участь у виконанні спеціальних завдань у взаємодії зі Збройними силами України та іншими правоохоронними органами. Це робить її важливою складовою системи національної безпеки та оборони [1].

Діяльність НГУ значною мірою залежить від наявності високопрофесійних і кваліфікованих офіцерських кадрів та резервів. Сьогоденні потреби, пов'язані із забезпеченням внутрішньої та зовнішньої безпеки, веденням бойових дій в умовах воєнного стану та виконанням завдань територіальної оборони, зумовлюють підвищені вимоги до компетентності, лідерських якостей і здатності ухвалювати оперативні рішення в складних умовах. Потреба у кваліфікованих кадрах визначається не лише їхньою чисельністю, а й якістю відбору, рівнем професійної підготовки, можливостями безперервного професійного розвитку офіцерського складу, здобуттям освіти та підвищенням кваліфікації протягом служби. Такий комплексний підхід формує міцний кадровий потенціал і водночас сприяє зменшенню відтоку офіцерів завдяки створенню можливостей для кар'єрного зростання та безперервного професійного розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Актуальні питання розвитку офіцерського складу, формування професійних навичок майбутніх командирів, зокрема про безперервну освіту й підвищення кваліфікації впродовж військової служби, висвітлюються у працях українських науковців. Предметом дослідження О.В. Бойка є педагогічні умови впровадження в навчально-виховний процес вищих військових закладів освіти методики формування лідерських компетенцій майбутніх офіцерів [2]. А.Ф. Головня розглядає питання формування та реалізації концептуальної моделі професійного розвитку офіцерського складу НГУ [3]. Кітторов М.О. досліджує концепцію формування та розвитку професійних компетентностей майбутніх офіцерів НГУ [4]. Зі свого боку, А.Ф. Головня обґрунтовує теоретичні

основи вдосконалення професійного розвитку офіцерського складу НГУ [5]. Науковці В.М. Клячко, С.Я. Білявець, О.В. Діденко та Ю.А. Дем'янюк розглядають проблеми й перспективи трансформації військової освіти в контексті впровадження стандартів НАТО [6]. Савін А.А. та Щербачук О.М. вивчають шляхи реалізації складників підготовки до керівних посад у межах професійного розвитку офіцерського складу НГУ [7]. Дослідники В.В. Єманов та В.І. Тробюк розглядають особливості розвитку освітньої діяльності Національної академії НГУ у сфері неформальної освіти [8]. Попри значні наукові напрацювання, питання підготовки офіцерського складу НГУ потребують подальшого вдосконалення. Механізми здобуття освіти під час служби та системи підвищення кваліфікації наразі не забезпечують належного рівня професійного розвитку офіцерів. Це своєю чергою негативно позначається на їхньому кар'єрному зростанні, обмежує можливості для просування по службі та формування лідерського потенціалу.

Метою статті є обґрунтування необхідності вдосконалення системи підготовки та професійного розвитку офіцерського складу НГУ через побудову моделі здобуття освітніх ступенів «бакалавр» і «магістр». У межах цієї моделі передбачено можливість отримання ступеня «бакалавр» для військовослужбовців, яким офіцерське звання було присвоєно за винятковими умовами без попередньої вищої освіти, а також здобуття ступеня «магістра» для офіцерів, які вже мають диплом бакалавра, у поєднанні з проходженням курсів професійної військової освіти рівнів L-1–L-3.

Виклад основного матеріалу. У контексті сучасного правового регулювання військової служби в Україні розділ XX Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» [9] визначає нормативні засади набуття первинного офіцерського звання. Згідно з положеннями цього розділу, офіцерське звання може бути присвоєне особам, які завершили навчання у вищих військових навчальних закладах (ВВНЗ) або у військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти (ЗВО), а також сержантам і старшинам, що мають вищу освіту не нижче ступеня «бакалавра» та пройшли відповідну військову підготовку. Крім того, офіцерське звання може бути присвоєне особам офіцерського складу запасу, які уклали контракт на проходження військової служби. Важливою умовою для кандидатів є відповідність професійно-психологічному відбору, стану здоров'я та віковим критеріям, що визначаються окремими нормативними актами.

Сучасні трансформаційні процеси в секторі безпеки й оборони України зумовлюють необхідність удосконалення механізмів здобуття освіти та підготовки офіцерського складу. Особливої актуальності це питання набуло в умовах повномасштабної збройної агресії російської федерації, коли зростає потреба у швидкому й ефективному поповненні кваліфікованими кадрами до управлінських і командних посад. Важливим кроком стало ухвалення Закону України № 2978-IX «Про внесення змін до статті 20 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» щодо комплектування Збройних Сил України посадовими особами офіцерського складу на особливий період», який визначає нові підходи до прийняття на офіцерські посади та розширює можливості для військовослужбовців сержантського й старшинського складу, резервістів і мобілізованих. Цей правовий акт запровадив виняткові механізми кадрового поповнення офіцерського складу НГУ та інших збройних формувань, дозволивши присвоєння первинного офіцерського звання особам без наявності ступеня «бакалавр» (що раніше було обов'язковою умовою), а також особам, які не менше трьох місяців брали безпосередню участь у воєнних (бойових) діях та не менше трьох місяців успішно виконують службові обов'язки на посадах осіб офіцерського складу, перелік яких визначається Міністерством оборони України та іншими центральними органами виконавчої влади, що відповідно до закону, здійснюють керівництво військовими формуваннями. Законодавча новація ґрунтується на визнанні бойового досвіду, лідерських якостей і практичної компетентності як достатніх критеріїв для формування офіцерського складу в умовах воєнного стану [10]. Приклад такої організації підготовки офіцерів на базі Національної академії Національної гвардії України (НАНГУ) в узагальненому вигляді наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

Організація підготовки офіцерів на базі НА НГУ

Вид підготовки	Тривалість
Національна академія Національної гвардії України	Термін навчання – 4 роки (бакалаврат)
Підготовка офіцерів запасу (військова кафедра)	Термін навчання – 2 роки, військова підготовка (офіцер запасу)
Програми L-курсів орієнтовані на підготовку певних категорій військовослужбовців та подальше отримання офіцерського звання чи підвищення кваліфікації	
Командний курс тактичного рівня (L-1)	Термін навчання – 10 місяців
Командно-штабний курс тактичного рівня (L-2)	Термін навчання – 6 місяців
Курс офіцерів штабів оперативного рівня (L-3) (військові формування із правоохоронними функціями)	Термін навчання – 6 місяців

Вивчення національної нормативно-правової бази та її порівняння з практиками держав-членів НАТО, зокрема Великої Британії, дає змогу визначити сильні й слабкі сторони української моделі, а також окреслити напрями її подальшого вдосконалення.

На відміну від вітчизняної моделі, система підготовки офіцерського складу у Великій Британії (представлена в табл. 2) характеризується високим рівнем структурованості, селективності та орієнтації на формування командних компетентностей. У таблиці 2 наведено основні центри, що забезпечують підготовку британських офіцерів [11–13] для різних видів Збройних сил.

Таблиця 2

Система підготовки офіцерського складу у Великій Британії

Вид підготовки	Тривалість
<i>Royal Military Academy Sandhurst (Сухопутні війська)</i>	Термін навчання – 44 тижні, які поділяються на три терміни по 14–15 тижнів кожен
<i>Britannia Royal Naval College (Військово-морські сили)</i>	Термін навчання – 30 тижнів
<i>RAF College Cranwell (Військово-повітряні сили)</i>	Термін навчання – 24 тижні (для осіб без попередньої служби)
<i>Reserve Officers' Training Corps (Корпус підготовки офіцерів запасу)</i>	Термін навчання – 4 роки Термін навчання – 2–3 роки (за спеціальними умовами підготовки)

Кандидати на офіцерські посади проходять багатоступеневу систему відбору, що містить психологічні тести, фізичні нормативи, співбесіди та комплексну оцінку лідерських якостей. Такий підхід забезпечує не лише академічну підготовку, а й виявлення та розвиток особистісних характеристик майбутніх командирів, що від початку служби орієнтує їх на виконання управлінських функцій.

Окремим елементом британської системи є Reserve Officers' Training Corps (Корпус підготовки офіцерів запасу) [14], відмінність якого полягає у суворішому відборі кандидатів та більш ґрунтовному характері підготовки. Ця гнучка модель дає змогу поєднувати цивільну освіту з військовою підготовкою, забезпечуючи поступове формування офіцерського потенціалу без відриву від основного навчального процесу.

У результаті порівняльного аналізу британської та української моделей підготовки офіцерського складу виявлено суттєві відмінності в підходах. Британська система вирізняється високим рівнем структурованості, багаторівневим селективним відбором, коротким терміном базової підготовки – 44 тижні у Royal Military Academy Sandhurst (Сухопутні війська) – та чіткою орієнтацією на розвиток лідерських якостей і кар'єрне зростання. Натомість українська модель, попри наявність розгалуженої системи підготовки – від військових кафедр до командно-штабних курсів, – потребує вдосконалення, особливо в умовах сьогодення.

У контексті сучасної державної політики, що орієнтована на підтримку робітничих професій та зважає на високі витрати щодо здобуття освіти, особливої значущості набуває впровадження доступних освітніх шляхів для військовослужбовців, які отримали офіцерське звання за виняткових умов. Запровадження моделі здобуття ступеня «бакалавр» на базі ВВНЗ, а також цивільних закладів освіти дає змогу забезпечити освітню рівність, соціальну мобільність і конкурентоспроможність зазначеної категорії військовослужбовців. У перспективі це сприятиме зменшенню відтоку кадрів, підвищенню мотивації до служби та створенню умов для кар'єрного зростання офіцерського складу.

Паралельно у межах розгляду системи військової освіти було змодельовано механізм здобуття ступеня «магістр» для військовослужбовців, які вже мають освітній ступінь «бакалавр» та офіцерське звання.

Освіта та підвищення кваліфікації офіцерського складу НГУ становлять важливу складову системи професійної військової освіти, спрямованої на забезпечення безперервного розвитку управлінських, тактичних і спеціалізованих компетентностей.

У цьому контексті військовослужбовці мають гарантоване право на здобуття освіти, зокрема на післядипломну підготовку та підвищення кваліфікації, у ВВНЗ, військових навчальних підрозділах ЗВО, закладах фахової передвищої військової освіти та інших ЗВО. Крім того, для військовослужбовців, які проходять службу за контрактом осіб офіцерського складу, передбачено можливість навчання у ЗВО без відриву від служби після відпрацювання ними строку, що дорівнює тривалості здобуття попереднього ступеня вищої освіти [15].

Подібні освітньо-професійні моделі активно діють у країнах НАТО, зокрема у Великій Британії та США, де офіцери мають можливість здобувати ступені «бакалавр» і «магістр» в межах військових академій або цивільних університетів, паралельно проходячи професійну військову підготовку відповідно до стандартів оперативної сумісності. З огляду на це особливого значення набувають сучасні L-курси – спеціалізовані програми оперативної та тактичної підготовки, що базуються на досвіді країн НАТО.

Такий багаторівневий підхід дає змогу поступово готувати військовослужбовців до виконання завдань різного рівня складності. У таблиці 3 наведено порівняльний аналіз систем професійної військової освіти трьох країн: України, США та Великої Британії [16–17].

Таблиця 3

Порівняльний аналіз систем професійної військової освіти (Україна, США, Велика Британія)

Етап військової кар'єри, звання	Україна (НГУ)	США (армія США)	Велика Британія (британська армія)
Молодший лейтенант Лейтенант Старший лейтенант Капітан	Командний курс тактичного рівня (L-1)	Базовий курс лідерства для офіцерів (BOLC)	Курс тактичної обізнаності для молодших офіцерів (JOTAC)
Старший лейтенант Капітан Майор	Командно-штабний курс тактичного рівня (L-2)	Кар'єрний курс для капітанів (C)	Капітанський бойовий курс (CWC)
Майор Підполковник Полковник	Курс офіцерів штабів оперативного рівня (L-3)	Освіта проміжного рівня (ILE)	Командно-штабний курс проміжного рівня (сухопутний) (ICSC(L))

Дані, наведені в таблиці 3 чітко демонструють, що основним спільним принципом різних військових систем є безперервна освіта, тісно пов'язана з розвитком кар'єри та опануванням потрібних знань, попри відмінності у назвах курсів. Така тенденція підтверджує доцільність обраного НГУ напрямку та узгоджується з кращими практиками і програмами НАТО. У кожній країні вона дещо різниться, проте загальні принципи схожі. Умовно L-курси у європейському розумінні – це програми лідерської, тактичної, оперативної підготовки.

Система професійної військової освіти в Україні передбачає поетапне здобуття тактичного та оперативного рівнів підготовки офіцерського складу на базі ВВНЗ і військових навчальних підрозділів ЗВО. Тактичний рівень охоплює базовий курс (L-1A), що забезпечує загальновійськову підготовку, та фаховий курс (L-1B), орієнтований на формування компетентностей для первинних посад молодшого офіцерського складу за відповідними військово-обліковими спеціальностями. Для подальшого кар'єрного зростання передбачено командний курс тактичного рівня (L-1C), який готує офіцерів до призначення на посади категорії «капітан», а також командно-штабний курс тактичного рівня (L-2), що забезпечує підготовку для посад категорії «майор». Оперативний рівень військової освіти реалізується через курс офіцерів штабів оперативного рівня (L-3) за освітньою програмою в НАНГУ. Ця модель забезпечує системність, наступність і функціональну відповідність освітніх програм потребам сектору безпеки та оборони [18].

На рисунку 1 зображено модель удосконаленої системи підготовки офіцерського складу НГУ. Ця модель визначає порядок здобуття освітнього ступеня «бакалавр» для військовослужбовців, яким офіцерське звання було присвоєно за винятковими умовами без попередньої вищої освіти. Одночасно в межах цієї моделі передбачено механізм здобуття освітнього ступеня «магістр» для військовослужбовців, які вже мають диплом бакалавра та офіцерське звання, із паралельним проходженням курсів професійної військової освіти L-1, L-2, L-3.

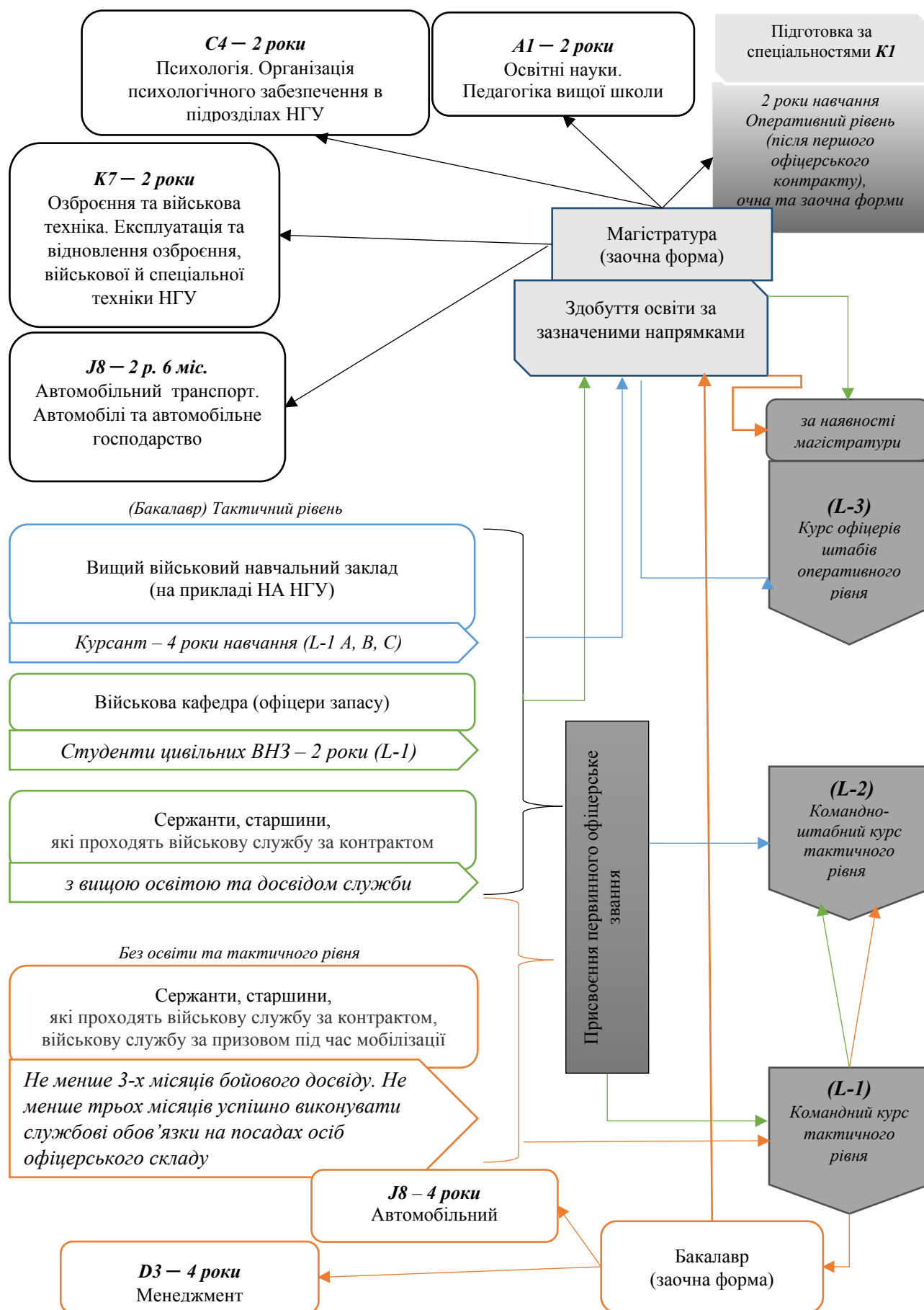

Рис. 1. Модель удосконаленої системи підготовки офіцерського складу НГУ

Висновки та перспективи подальших досліджень. Проведений аналіз сучасних вимог до освіти та підвищення кваліфікації офіцерського складу НГУ в умовах воєнного стану та реформування сектору безпеки і оборони свідчить про те, що спроможність НГУ як військово-правоохоронного формування значною мірою залежить від якості відбору, професійної підготовки та безперервного розвитку кадрів. НГУ, яка поєднує правоохоронні функції (охорона громадського порядку, протидія тероризму та організований злочинності) з оборонними завданнями (відсіч агресії, територіальна оборона), вимагає від офіцерів високого рівня компетентностей, лідерських якостей і готовності до адаптації в умовах війни. Законодавчі зміни, зокрема Закон України № 2978-IX, що дозволяє присвоєння офіцерських звань без ступеня бакалавра за наявності бойового досвіду, є кроком до швидкого поповнення кадрів, але створюють прогалини в професійній підготовці офіцерського складу.

Порівняльний аналіз із британською системою підготовки офіцерів (Royal Military Academy Sandhurst, Reserve Officers' Training Corps) виявив її ключові відмінності: ця модель є більш гнучкою, із акцентом на селективний відбір, короткотривалі курси (24–44 тижні) та розвиток особистісних якостей без обов'язкової вищої освіти на вході. На противагу їй українська система, попри багаторівневу структуру (L-1, L-2, L-3), залишається жорсткішою через вимогу наявності ступеня бакалавра, що уповільнює мобілізацію та поповнення офіцерських кадрів.

Запропонована модель удосконалення системи здобуття освітніх ступенів «бакалавр» і «магістр» для офіцерів НГУ (рис. 1) передбачає застосування різних форм навчання – очної та заочної, що забезпечує гнучкість і адаптацію освітнього процесу під потреби слухачів. Це дасть змогу подолати відтік кадрів, підвищити мотивацію та забезпечити кар'єрне зростання військовослужбовців.

Підсумовуючи, варто зазначити, що удосконалення системи здобуття освіти офіцерського складу НГУ сприятиме підвищенню боєздатності, сумісності зі стандартами НАТО та загальній стійкості сектору безпеки й оборони. Подальші дослідження буде зосереджено на розробленні концептуальної моделі кар'єрного (зростання) розвитку військовослужбовців НГУ.

Список використаної літератури:

1. Про Національну гвардію України : Закон України від 13.03.2014 р. № 876-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/876-18#Text>.
2. *Бойко О.В.* Педагогічні умови впровадження у навчально-виховний процес вищих військових закладів освіти методики формування лідерської компетентності майбутніх офіцерів / *О.В. Бойко* // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Педагогічні науки. – 2018. – № 4 (95). – С. 32–40. DOI: 10.35433/pedagogy.4(95).2018.32-40.
3. *Головня А.Ф.* Концептуальна модель професійного розвитку офіцерського складу Національної гвардії України / *А.Ф. Головня* // Честь і закон. – 2023. – № 1 (84). – С. 23–31. DOI: 10.33405/2078-7480/2023/1/84/276808.
4. *Кітноров М.О.* Концепція формування та розвитку професійних компетентностей майбутніх офіцерів Національної гвардії України / *М.О. Кітноров* // Честь і закон. – 2025. – № 2 (93). – С. 97–105. DOI: 10.33405/2078-7480/2025/2/93/339373.
5. *Головня А.Ф.* Теоретичні основи вдосконалення професійного розвитку офіцерського складу Національної гвардії України / *А.Ф. Головня, С.В. Белай* // Честь і закон. – 2021. – № 2 (77). – С. 35–41 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://chiz.nangu.edu.ua/article/view/237377>.
6. *Клячко В.М.* Стан, проблеми та перспективи трансформації військової освіти в контексті реалізації стандартів НАТО / *В.М. Клячко, С.Я. Білявець, О.В. Діденко, Ю.А. Дем'янюк* // Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Педагогічні науки. – 2022. – № 1 (28). – С. 90–104 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://dspace.nadpsu.edu.ua/handle/123456789/2517>.
7. *Савін А.А.* Шляхи реалізації компонентів процесу підготовки до керівних посад у межах професійного розвитку офіцерського складу Національної гвардії України / *А.А. Савін, О.М. Щербачук* // Честь і закон. – 2024. – № 3 (90). – С. 148–155 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://chiz.nangu.edu.ua/article/download/318494/308849/738001>.
8. *Єманов В.В.* Обґрунтування шляхів розвитку освітньої діяльності Національної академії Національної гвардії України у сфері неформальної освіти / *В.В. Єманов, В.І. Тробюк, С.В. Белай* // Честь і закон. – 2023. – № 1 (84). – С. 5–12 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://chiz.nangu.edu.ua/article/download/276805/271634/637899>.
9. Про військовий обов'язок і військову службу : Закон України від 25.03.1992 р. № 2232-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2232-12#Text>.
10. Про внесення змін до статті 20 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» щодо комплектування Збройних Сил України посадовими особами офіцерського складу на особливий період : Закон України від 20.03.2023 р. № 2978-IX [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2978-20?utm_source#Text.
11. Royal Military Academy Sandhurst [Electronic resource]. – Access mode : <https://www.army.mod.uk/who-we-are/our-schools-and-colleges/rma-sandhurst>.
12. Britannia Royal Naval College Dartmouth / Royal Navy [Electronic resource]. – Access mode : <https://www.royalnavy.mod.uk/locations-and-operations/bases-and-stations>.

13. RAF College Cranwell / Royal Air Force [Electronic resource]. – Access mode : <https://www.raf.mod.uk>.
14. Reserve Officers' Training Corps in the UK / Army Officer Training [Electronic resource]. – Access mode : <https://www.army.mod.uk/learn-and-explore/about-the-army/corps-regiments-and-units/university-officers-training-corps/>.
15. Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей : Закон України від 20.12.1991 р. № 2011-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/go/2011-12>.
16. Officer Degrees & Qualifications. The British Army / Army Jobs [Electronic resource]. – Access mode : <https://jobs.army.mod.uk/regular-army/what-you-get/officer-qualifications>.
17. Officer Education System / Wikipedia [Electronic resource]. – Access mode : https://en.wikipedia.org/wiki/Officer_Education_System.
18. Про трансформацію системи військової освіти : Постанова Кабінету Міністрів України від 15.12.1997 р. № 1410 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1410-97-п>.

References:

1. Verkhovna Rada Ukrainy (2014), *Pro Natsionalnu hvardii Ukrainy*, Zakon Ukrainy vid 13.03.2014 r. No. 876-VII, [Online], available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/876-18>
2. Boiko, O.V. (2018), «Pedagogichni umovy vprovadzhennia u navchalno-vykhovnyi protses vyshchykh viiskovykh zakladiv osvity metodyky formuvannia liderskoi kompetentnosti maibutnikh ofitseriv», *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka. Seria Pedagogichni nauky*, No. 4 (95), pp. 32–40, doi: 10.35433/pedagogy.4(95).2018.32-40.
3. Golovnya, A.F. (2023), «Kontseptualna model profesiinoho rozvytku ofiterskoho skladu Natsionalnoi hvardii Ukrainy», *Chest i zakon*, No. 1 (84), pp. 23–31, doi: 10.33405/2078-7480/2023/1/84/276808.
4. Kitorov, M.O. (2025), «Kontseptsiiia formuvannia ta rozvytku profesiinykh kompetentnosti maibutnikh ofitseriv Natsionalnoi hvardii Ukrainy», *Chest i zakon*, No. 2 (93), pp. 97–105, doi: 10.33405/2078-7480/2025/2/93/339373.
5. Golovnya, A.F. and Belay, S.V. (2021), «Teoretychni osnovy vdoskonalennia profesiinoho rozvytku ofiterskoho skladu Natsionalnoi hvardii Ukrainy», *Chest i zakon*, No. 2 (77), pp. 35–41, [Online], available at: <https://chiz.nangu.edu.ua/article/view/237377>
6. Klachko, V.M., Biliavets, S.Ya., Didenko, O.V. and Demianiuk, Yu.A. (2022), «Stan, problemy ta perspektyvy transformatsii viiskovoi osvity v konteksti realizatsii standartiv NATO», *Zbirnyk naukovykh prats Natsionalnoi akademii Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy. Seria Pedagogichni nauky*, No. 1 (28), pp. 90–104. [Online], available at: <https://dspace.nadpsu.edu.ua/handle/123456789/2517>
7. Savin, A.A. and Shcherbachuk, O.M. (2024), «Shliakhy realizatsii komponentiv protsesu pidhotovky do kerivnykh posad u mezhakh profesiinoho rozvytku ofiterskoho skladu Natsionalnoi hvardii Ukrainy», *Chest i zakon*, No. 3 (90), pp. 148–155, [Online], available at: <https://chiz.nangu.edu.ua/article/download/318494/308849/738001>
8. Yemanov, V.V., Trobiuk, V.I. and Bielai, S.V. (2023), «Obgruntuvannia shliakhiv rozvytku osvitnoi diialnosti Natsionalnoi akademii Natsionalnoi hvardii Ukrainy u sferi neformalnoi osvity», *Chest i zakon*, No. 1 (84), pp. 5–12, [Online], available at: <https://chiz.nangu.edu.ua/article/download/276805/271634/637899>
9. Verkhovna Rada Ukrainy (1992), *Pro viiskovy oboviazok i viiskovu sluzhbu*, Zakon Ukrainy vid 25.03.1992 r. No. 2232-XII, [Online], available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2232-12#Text>
10. Verkhovna Rada Ukrainy (2023), *Pro vnesennia zmin do statti 20 Zakonu Ukrainy «Pro viiskovy oboviazok i viiskovu sluzhbu» shchodo komplektuvannia Zbroinykh Syl Ukrainy posadovymy osobamy ofiterskoho skladu na osoblyvyi period*, Zakon Ukrainy vid 20.03.2023 r. No. 2978-IX, [Online], available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2978-20?utm_source#Text
11. Royal Military Academy Sandhurst, [Online], available at: <https://www.army.mod.uk/who-we-are/our-schools-and-colleges/rma-sandhurst>
12. «Britannia Royal Naval College Dartmouth», *Royal Navy*, [Online], available at: <https://www.royalnavy.mod.uk/locations-and-operations/bases-and-stations>
13. «RAF College Cranwell», Royal Air Force, [Online], available at: <https://www.raf.mod.uk>
14. «Reserve Officers' Training Corps in the UK», Army Officer Training, [Online], available at: <https://www.army.mod.uk/learn-and-explore/about-the-army/corps-regiments-and-units/university-officers-training-corps/>
15. Verkhovna Rada Ukrainy (1991), *Pro sotsialnyi i pravovyi zakhyst viiskovosluzhbovtiv ta chleniv yikh simei*, Zakon Ukrainy vid 20.12.1991 r. No. 2011-XII, [Online], available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2011-12#Text>
16. «Officer Degrees & Qualifications. The British Army», *Army Jobs*, [Online], available at: <https://jobs.army.mod.uk/regular-army/what-you-get/officer-qualifications>
17. «Officer Education System», *Wikipedia*, [Online], available at: https://en.wikipedia.org/wiki/Officer_Education_System
18. Kabinet Ministriv Ukrainy (1997), *Pro transformatsiiu systemy viiskovoi osvity*, Postanova vid 15.12.1997 r. No. 1410, [Online], available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1410-97-%D0%BF#Text>

Buriak I., Bielai S.

Model of an improved training system for officers of the National guard of Ukraine

Abstract. The article analyzes current requirements for education and professional development of National Guard officers in the context of martial law and reform of the security and defense sector. It has been established that the capacity of the NGU as a military law enforcement formation largely depends on the quality of selection, professional training, and continuous development of personnel. The NGU, which combines law enforcement functions with defense tasks, requires officers to have a high level of competence, leadership qualities, and readiness to adapt to wartime conditions.

The current regulatory framework is highlighted, in particular the new provisions of the Law of Ukraine “On Military Duty and Military Service,” which provide for the possibility of assigning officer ranks without a bachelor's degree, with mandatory further education.

A comparative analysis with the British officer training system (Royal Military Academy Sandhurst, Reserve Officers' Training Corps) was conducted, which revealed the following key differences: the model presented is more flexible, with an emphasis on selective recruitment, short courses, and the development of personal qualities without mandatory higher education at the outset. In contrast, the Ukrainian system, while retaining a multi-level structure, remains more rigid due to the requirement for a bachelor's degree, which slows down the mobilization and replenishment of officer personnel.

A model for improving the system of obtaining bachelor's and master's degrees for NGU officers has been proposed, which provides for the use of various forms of training—full-time and part-time—which in turn ensures flexibility and adaptation of the educational process to the needs of students. This makes it possible to overcome staff turnover, increase motivation, and ensure the career growth of military personnel.

The conclusions emphasize the advisability of introducing mechanisms for continuing education aimed at improving the effectiveness of the NGU and ensuring the career development of personnel. Further research will focus on developing a conceptual model for the career (growth) development of NGU military personnel.

Keywords: National Guard of Ukraine; officer corps; military education; NATO standards; martial law; L-courses; British training system; Reserve Officers' Training Corps; professional competencies.

Стаття надійшла до редакції 10.10.2025.